

de la qual surten (sense -IK-) el scr. *sāra-/sāla-* 'gris', l'ags *sōl* i b-al *saul* 'brut, fosc', irl. ant *sal/saile* 'brutícia' etc; i, amb altres formacions sufixals, SAL-AK-cèlt 'brut', SAL-ŪO- > germ *salo* 'tèrbol, brut' (> fr. *sale*), eslavó rus *slavo-očŕje* 'color d'ulls blavissos' etc. (IEW, 879 26-30). D'aquí vingué l'amplificació SALIK-com a nom dels salzes i salicàcies per llur color gris. Doncs, igual es pogué formar el derivat SAL-N-KĀ com a nom d'altres varietats de salicàcies.

Salanca es documenta en català des de molt antic. En una donació de terres feta al monestir de Sant Sereni de Tavèrnoles (4 km. al N. de la SdUrg), en el S. XI (potser any 1108, potser el 1180 si es tracta d'un altre rei Ludovicus) li donen dues peces de terra arran del Valra, i afrontant amb el monestir, situades a les *salanques* de vora el riu: «una pecia de terra que est ad ipsas Volpelières, affrontat --- in flumine Valerie ---; alia petia d t. qui est ad ipsas *salanchas*, affrontat de una parte in flumine Valerie, de alia in rigat [“rec”] ---, alia petia qui est ad ipsas *salancas* affrontat de tres partes in terras Sancti Laurentii ---» (Josefina Soler, *Cart de Tavèrnoles*, § 65, p. 129 24, 28)

A 50 min del santuari de Bastanist, pujant pel Cadí cap al Pas de la Roca Plana, es troba la «Font de la *Salancada* --- tot l'envolt està ombrejat de *salanques* y d'una estesa de pins y abets», CATorras (*Pir Cat*, *Cerdanya*, p 119); Ribagorçana «*salanca*. vímet, arbust semblant al jonc, que es troba a la vora de l'aygua» (amb el colle. *salancar*) a Sopeira (*Congr LI Cat*, 428) En efecte jo ho tinc anotat de molts llocs intermedis entre això i l'alta Cerdanya: *salánka* 'arbust distint del salze i del gat-salut, Vilar d'Urtx (1935), id. i NL *Les Salanques* a Guils de Cerdanya (1929); Pas de la *Salanca*, a Ars (no gaire Valra amunt des de Tavèrnoles), 1964; *salánkes* a tots els pobles de Cardós i V. Ferrera, com un arbre de ribera semblant a la vimetera (a Farrera l'identificaven amb el sàlic, 1932-34, BDC xxiii, 308), *salanca* a Alós d'Àneu, que Pere Arnalot (1933) em deia situat als indrets humits, semblant al desmar, i el creia igual al sàlic

De fet en tinc dades que el comproven viu, o be en noms de lloc, a tots els pobles riberans de la Pallaresa des de Sort per amunt: *Clot del salanquí* a La Bastida, *Les Salánkes* a Tornafort (mentre que a Puifor niu pronunciaren *salánkes* el nom del mateix indret); *Prat de les Salanques* a Rodès (ja anomenat així en un d'oc de 1802 que lleigeixo a Rialb, on el mot és molt conegut de Jlluís); *Font de la Salanca* a Arestui; *Barranquet de la Salanca* a Berrós; *lo salanquí* partida d'Escalarte, que justament és tocant al Pla de *Salto*, que he assenyalat abans a la Vall d'Àneu. I així con tuuem a l'O, fins a dar-nos la mà amb Sopeira, cap a la Ribagorçana *Les Salanques* a Envall (Flamicell); *Les Salanques* a Espluga de Serra; i a Aulet, enfront de Sopeira, però delà el riu, m'ensenyaren de lluny *unas salánkas* (1957-64). El DAg ho dóna com a nom usual a Pallars i Conca de Tremp (la terra dels *carants*)

Pel que fa a *salenca*, és de més al Nord (car no deu ser exacte Kruger en atribuir-lo a Sopeira), però sí a

P. de Suert, Boí i Vilaller (*Hochpyr A I*, 9; BDC xxiii, 52-53). Jo sentia, però, *salénka* ja el 1924 a la Vall d'Aran, des dels pobles més nòrdics (StJoan de Toran) fins al capdamunt (Arties, Gessa, 1926 ---), com a nom d'un 'arbust d'uns dos metres d'alt i semblant a la vimetera' (Cor., *Voc Ar*, 102) És important el nom del riu de *Salénkes*, l'afluent més alt de la Ribagorçana per la dreta, que baixa del Pic de Salenques (3100 alt), un dels més orientals de les Maleides (Guia d'Aran per Soler i Santaló) Krüger (VKR II, 209, 233) posa *salénka* i *salánkes* com a nom de les vergues de «weide» usades per entreteixir el bertrol en forma d'embut (Pall, Ribag., Aran), però només *salanca* (*redortes de salánka*), per a les usades per lligar els troncs pels raiers d'Escaló, Llavorsí i SdUrg. De tota manera jo vaig sentir *salenca* als pastors de Barravés i Benasc que fan péixer ramats a Colomers (1926-8)

A Boí se sent pertot: *salénka* 'espècie de vimetera' a Barruera, i allí mateix un *salenka* per una illeta al mig del riu (1953) Hi ha *salenques* de ribera, i de les grans i elevades boscúries, que m'enumerava l'amic Escuder de Boí, entre els arbres de l'Orquera d'Aigüestortes: «freixos, *salénkes montadanes*, besurts, alzurons [“aurons”] ---» (1972). «*Salenca* (Vall de Boí) arbre bastant gran de fusta consemblant a la caoba», DAg A Benasc s'ha tornat *añsalénka* (BDC VI, 37) «vimera»; allí lliguen («pien») els «gaviells de fuelles de freix» amb «berdiásos d'*añsalénka* o de *bilígèra*» (1965), i en protegeixen el bosquet amb murs de pedta seca contra les avingudes del riu: «farem una arcada ta resguardà el *xalencà*» (Ferraz, p. 23). Ferraz i Ballarín donen *xalenca* com forma benasquesa; Rohlf's (*Dioc. Pir Ar*) recollí *xalenca* a Bisaurri i a Renanué, *salenca* a Espés

No sé que continuï gens per domini aragonès. Però sí per l'Arieja. «le molí de mossénher e de la dona de las *Salenques*, de mieg es, merma mieg foc per lo molí de mossénher», en el Censier de Foix, fi S. xiv (PSW v, 239b). *Salenques* edifici en el terme de Gestíes (cantó de Vicdessòs), *St. Félix-des-Salenques* t. de Les Bordes sur Arize: que no sé si és el mateix que un *Les Salenques* que Viteau (§ 248) situa en el Coserans (c.º Castillon), a les Bordes-sur-Lez.

I no estic segur que no hi hagi coincidència casual amb uns noms que almenys són iguals fonèticament (i en altres valls, igual) del domini franco-provençal: *la Salanche* a la H-Savoie, *Sallenches* (cap de cantó en el districte de Bonneville H-Sav, *Pré-Salanche* i *La Salenche* (o *Salence*) riuat en el cantó de Vaud, aplegats per Muret entre els exs. d'aquesta «desinència» (Rom. xxxvii, 553).

En fi a l'Arieja, i alguns altres parlars pirinencs, gascos, *salenca* apareix avui alterat pel mateix encreuament amb SALICEM que hem observat en *saudissa/salzessa* *Sauzénka* «saule» a Merenc, *sauzénko* «Weidenbaum» a Saurat, i *sauzínko* «petit osier», *sauzínk* «osier» a Usto (Fahrholz, *W u W*, H-Ariege, 68; Rohlf's, *RLr* VII, 145); a l'ALF, mapa «saule» (1192), no solament hi ha la forma de Merencs (-ko), sinó també *sauzénko* a Luixon; i Palay cita *saussnglo* «saule